

III. Evaluarea gradului de achiziție a competențelor elevilor dobândite în anul școlar 2020-2021

Evaluarea inițială

Realizarea evaluării inițiale este fundamentală la începutul unui nou an școlar, deoarece aceasta permite cunoașterea nivelului competențelor dobândite de către elevi în anul școlar precedent, context în care profesorul își poate adapta demersul didactic de predare-învățare-evaluare la specificul clasei și la nevoile concrete ale elevilor. Totodată, administrarea testelor inițiale este utilă pentru proiectarea unor activități remediale punctuale, necesare în situația în care competențele elevilor nu sunt suficient structurate. Prin interpretarea rezultatelor obținute de elevi și prin stabilirea unor metode remediale adecvate, evaluarea inițială permite să se întrevadă șansele de succes ale elevilor la sfârșitul anului școlar respectiv.

Această evaluare se poate realiza printr-un test scris care evaluează acele competențe specifice formate în clasa a VIII-a și dezvoltate în clasa a XI-a, test care cuprinde itemi obiectivi, cât și itemi semiobiectivi, pe parcursul a 45-50 de minute. De regulă, evaluarea inițială se realizează fără o recapitulare prealabilă și vizează, cu precădere, abilitățile elevilor.

Un test de evaluare inițială administrat elevilor clasei a IX-a poate oferi informații despre capacitatea acestor elevi de a:

- utiliza limbajul de specialitate;
- recunoaște și utiliza componente spațial-temporale;
- evidenția o relație cauză-efect;
- citi și înțelege un text istoric;
- redacta enunțuri cu conținut istoric;
- construi scurte sinteză tematice;
- analiza informațiile extrase din diverse surse istorice, de a construi enunțuri pe baza acestora și de a formula concluzii etc.

Testul de evaluare inițială pentru clasa a IX-a

În vederea elaborării testului de evaluare inițială pentru clasa a IX-a, am ales dintre competențele specifice din Programa școlară pentru disciplina Istorie, clasa a VIII-a, patru competențe specifice care își regăsesc elemente de continuitate în cadrul competențelor din programa școlară pentru disciplina Istorie, clasa a IX-a:

- 1.1. Utilizarea coordonatelor de timp și spațiu în rezolvarea unor situații-problemă;
- 1.2. Analizarea faptelor istorice utilizând coordonate spațio-temporale în contexte diferite;
- 2.1. Prezentarea unei teme istorice prin valorificarea informațiilor oferite de diverse surse;
- 2.2. Argumentarea unei opinii referitoare la un fapt istoric prin utilizarea informațiilor provenite din diferite surse.

Test de evaluare inițială Clasa a IX-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 45 de minute

SUBIECTUL I

(14 puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„După primul război (101-102), care dusese doar la o victorie parțială a Romei, Decebal s-a declarat, de formă, supus al romanilor, dar era cu gândul la răzbunare. Nici împăratul nu-și făcea visuri de pace. El a poruncit arhitectului Apollodor din Damasc să proiecteze și să înalțe un pod peste Dunăre, la Drobeta. Va fi una dintre cele mai grandioase construcții ale Antichității, urmele podului fiind încă vizibile și azi în sud-vestul României, pe malul Dunării. Pe acest pod și pe altele, de vase, armata romană de circa 150000 de ostași a

înaintat în anul 105 d. Hr. din mai multe direcții și a asediat apoi Sarmizegetusa, capitala țării. La începutul verii anului 106, lipsită de apă și înfometată, cetatea se predă în mâinile romanilor și este distrusă.”

(Ioan Aurel Pop, *Istoria ilustrată a românilor pentru tineri*)

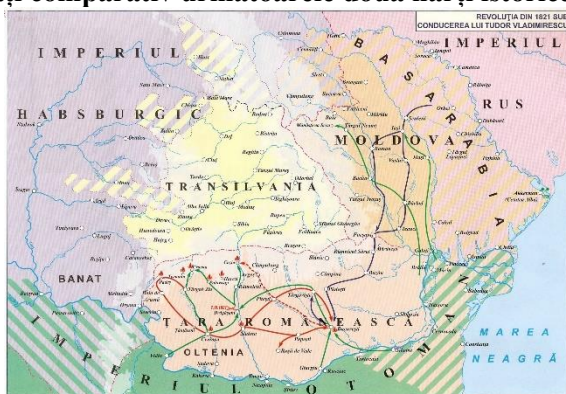
Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
2. Menționați capitala statului dac, precizată în sursa dată. **2 puncte**
3. Formulați o opinie referitoare la rolul relațiile daco-romane, în perioada 101-106, susținând-o cu o informație selectată din sursa dată. **10 puncte**

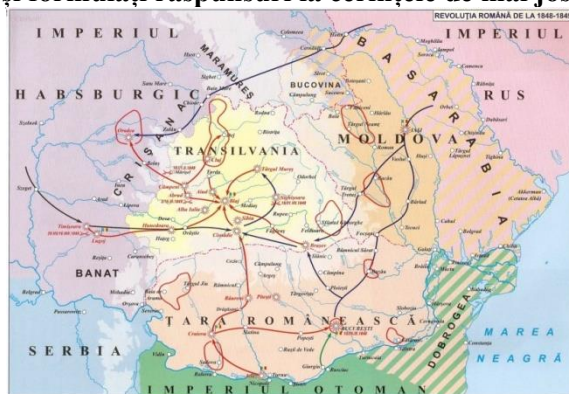
SUBIECTUL al II–lea

(18 puncte)

Analizați comparativ următoarele două hărți istorice și formulați răspunsuri la cerințele de mai jos:

Harta 1: *Revoluția lui Tudor Vladimirescu – 1821*

Harta 2: *Revoluția română de la 1848 - 1849*

1. Precizați secolul în care se desfășoară evenimentele istorice la care se referă Harta 1. **2 puncte**
2. Menționați trei asemănări și o deosebire dintre informațiile oferite de cele două hărți. **16 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(20 puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„În România, Partidul Comunist a luat inițiativele menite să readucă țara la starea de obediență față de Uniunea Sovietică. (...) Pe plan intern, scopul urmărit a fost acela de a distruge structurile sociale existente și a fost încununat de succes. Actul final a fost abdicarea silită a Regelui Mihai, la 30 decembrie 1947, sub amenințarea unui război civil. În aceeași zi a fost proclamată Republica Populară Română. Aceasta nu era expresia unei voințe populare, liber exprimate, ci rezultatul unui dictat al unui grup politic care se manifesta ca marionetă a stăpânului din exterior.”

(Mihai Bărbulescu, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți statul considerat în sursa dată „stăpânul din exterior”. **4 puncte**
2. Menționați, din sursă, scopul acțiunilor întreprinse în plan intern de către Partidul Comunist. **3 puncte**
3. Prezentați, în 10-12 rânduri, o trăsătură a regimului comunist din România, utilizând și două informații selectate din sursă. **13 puncte**

SUBIECTUL al IV-lea

(38 puncte)

1. Analizați cu atenție următoarele imagini:

Sursa 1: *Cetatea Târgoviștei*

Sursa 2: *Cetatea Neamțului*

Pornind de la aceste imagini, completați următorul tabel:

20 de puncte

Denumirea cetății	Statul medieval pe teritoriul căruia se afla cetatea	Două asemănări între cele două cetăți

2. Citiți, cu atenție, următoarea sursă istorică:

„Vara anului 1600 înseamnă momentul culminant al puterii lui Mihai; el stăpânește acum căteștrele țările românești; cuvântul lui e ascultat de la Nistru până în Banat și din Maramureș până la Dunăre. În hrisoavele sale, el se intitulează ”Io Mihail voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al Țării Românești, al Ardealului și a toată Țara Moldovei”; noua sa pecete are o legendă aproape identică. Niciodată un voievod român nu stăpânise atâta întindere de pământ, iar în ce privește faima, numai pe vremea lui Ștefan cel Mare se mai rostiseră aprecieri atât de măgulitoare. După cucerirea Moldovei, vestitul rege al Franței, Henric al IV-lea, scria: ”Se zice că românul e foarte tare și că planurile lui cresc potrivit cu izbânzile”. Iar o publicație din Roma avea următoarele entuziaste cuvinte: ”Dacă a fost vreodată un principe în lume demn de glorie pentru acțiuni eroice, acesta este signor Mihai, principele Valahiei”. Viteazul nostru domn atrăsese atenția întregii Europe”.

(Constantin C. Giurescu, *Istoria românilor*)

Utilizând cunoștințele dobândite anterior și informații istorice din sursa de mai sus, realizați o scurtă prezentare (6-7 fraze) a personalității domnitorului Mihai Viteazul. Pentru informațiile din sursă, veți avea în vedere:

- o cauză pentru care Mihai Viteazul „atrăsese atenția întregii Europe”;
- o asemănare între informațiile din cele două surse străine referitoare la Mihai Viteazul.

18 puncte

Barem de evaluare și de notare

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(14 puncte)

1. 2 puncte pentru răspunsul: secolul al II-lea
2. 2 puncte pentru răspunsul: Sarmizegetusa
3. 10 puncte pentru formularea oricărei opinii referitoare la rolul relațiile daco-romane, în perioada 101-106, susținută cu o informație selectată din sursa dată.

SUBIECTUL al II-lea

(18 puncte)

1. 2 puncte pentru răspunsul: secolul al XIX-lea
2. câte 4 puncte pentru menționarea oricăror trei asemănări și a oricărei deosebiri dintre informațiile oferite de cele două hărți (4 p. x 4 = 16 p.)

SUBIECTUL al III-lea

(20 de puncte)

1. 4 puncte pentru răspunsul: Uniunea Sovietică
2. 3 puncte pentru răspunsul: ”scopul urmărit a fost acela de a distruge structurile existente”. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț)
3. 13 puncte pentru prezentarea, în 10-12 rânduri, a oricărei trăsături a regimului comunist din România, utilizând și două informații selectate din sursă
10 puncte pentru prezentarea, în 10-12 rânduri, a oricărei trăsături a regimului comunist din România, utilizând o informație selectată din sursă
5 puncte pentru prezentarea, în 10-12 rânduri, a oricărei trăsături a regimului comunist din România, fără a utiliza informații selectate din sursă

SUBIECTUL al IV-lea**(38 de puncte)**

1. **2 puncte** pentru Cetatea Târgoviște, **3 puncte:** Țara Românească
2 puncte pentru Cetatea Neamțului; **3 puncte:** Moldova
câte 5 puncte pentru menționarea oricăror două asemănări între cele trei cetăți (5p. x 2= 10 p.)
20 de puncte
2. **18 puncte** pentru realizarea prezentării personalității domnitorului Mihai Viteazul, utilizând cunoștințe dobândite anterior, cele două informații solicitate din sursă și respectând limita de spațiu;
15 puncte pentru realizarea prezentării personalității domnitorului Mihai Viteazul, utilizând cunoștințe dobândite anterior, doar una dintre informațiile solicitate din sursă și respectând limita de spațiu;
8 puncte pentru realizarea prezentării personalității domnitorului Mihai Viteazul, utilizând numai informații din sursă;
3 puncte pentru realizarea prezentării personalității domnitorului Mihai Viteazul, utilizând numai cunoștințe dobândite anterior.

Asocierea dintre competențele specifice, subiecte și itemi:

Subiectul	Itemi	Competența specifică
I	1	1.1.
	2	1.1.
	3	2.2
II	1	1.1.
	2	1.2.
III	1	1.2.
	2	1.2.
	3	1.2.
IV	1	1.2
	2	2.1.

Descriptori de performanță

Subiectul	CS	Nivel maxim	Nivel mediu	Nivel minim
I	1.1. 2.2	Rezolvă sarcina corect	Rezolvă sarcina cu mici erori care țin de: – formularea și argumentarea opiniei	Rezolvă sarcina parțial, având lacune în: – identificarea informațiilor referitoare la spațiu/timp în surse istorice – formularea și argumentarea opiniei
II	1.1. 1.2.	Rezolvă sarcina corect	Rezolvă sarcina cu mici erori care țin de: – numărul de asemănări și deosebiri stabilite	Rezolvă sarcina parțial, având lacune în: – stabilirea asemănărilor/deosebirilor
III	1.2.	Rezolvă sarcina corect	Rezolvă sarcina cu mici erori care țin de: – prezentarea unui aspect/fapt istoric utilizând informații din sursa dată	Rezolvă sarcina parțial, având lacune în: – rezolvarea cerințelor de tip 1 și 3
IV	1.2. 2.1.	Rezolvă sarcina corect	Rezolvă sarcina cu mici erori care țin de: – utilizarea informațiilor din sursă	Rezolvă sarcina parțial, având lacune în: – utilizarea cunoștințelor dobândite anterior – utilizarea informațiilor din sursa dată”

Activități de învățare propuse pentru remediere și recuperare

Activitățile remediale au drept scop *eliminarea decalajului dintre ceea ce știi și ceea ce se așteaptă să știe elevii*. Educația remedială reprezintă o parte a educației preocupată de prevenirea, investigarea și tratarea dificultăților de învățare provenite din orice sursă și care împiedică dezvoltarea normală a elevului. În acest sens, educația remedială oferă sprijin elevilor pentru absolvirea studiilor. Activitățile remediale se pot desfășura prin diferențiere în clasă sau prin activitate pe grupe mici, sub forma activităților suplimentare. De asemenea, profesorii pot crea programe educaționale individualizate, cu sprijin intensiv de remediere pentru a ajuta elevii să-și consolideze cunoștințele de bază, la disciplina Istorie, să stăpânească metodele de învățare, să-și consolideze încrederea și să sporească eficacitatea.

Programul remedial poate debuta când profesorul a identificat nivelul precar al achizițiilor elevului, în urma rezultatelor obținute la evaluarea inițială de la începutul fiecărui an școlar, în urma evaluărilor sumative ale unităților de învățare, dar și atunci când profesorul observă că progresul în învățare, ca urmare a evaluărilor formative, este prea lent sau când elevul conștientizează că are nevoie de sprijin și îl solicită. Pentru realizarea învățării remediale, este necesar ca profesorii să depășească aspectul formal și să personalizeze proiectarea, organizarea și evaluarea învățării.

În acest context, propunem **patru variante de itemi** în corespondență cu competențe specifice din programa școlară de Istorie pentru clasa a VIII-a. De asemenea, aceste propuneri de itemi sunt organizate în funcție de nivelul de performanță al elevilor de la începutul clasei a IX-a. Prin proiectarea acestor itemi, conform competențelor specifice precizate anterior, oferim câte două variante posibile de cerințe pentru fiecare nivel de performanță în parte, astfel încât profesorul de istorie să poată alege cerințele adecvate clasei de elevi pentru care întocmește testul de evaluare inițială. În funcție de opțiunile sale, profesorul de istorie definește baremul de evaluare și notare și stabilește descriptorii de performanță.

Varianta I (pentru perioada antică)

Competențe specifice:

- 1.1. Utilizarea coordonatelor de timp și spațiu în rezolvarea unor situații-problemă;
- 1.2. Analizarea faptelor istorice utilizând coordonate spațio-temporale în contexte diferite;
- 2.1. Argumentarea unei opinii referitoare la un fapt istoric prin utilizarea informațiilor provenite din diferite surse.

Sursa A:

„Prin pacea din 102, Decebal trebuia să înapoieze armele și mașinile de război primite de la romani, să predea dezertorii romani și, ceea ce era mai grav, să renunțe la teritoriile dacice cucerite deja de romani și să-și dărâme fortificațiile (...). Cei doi ani de pace sunt destinați, în realitate, de ambele tabere, pregătirilor pentru război: Traian construiește podul peste Dunăre de la Drobeta, Decebal nu respectă prevederile referitoare la fortificații (...) și încearcă organizarea unui vast front antiroman”.

(Mihai Bărbulescu, *Istoria României*)

Sursa B:

„Decebal era fără îndoială conștient de intențiile adversarului său; de aceea se pregătește, deocamdată în taină, pentru revanșă (...). Din faptul că Decebal se înarmează cu înfrigurare, reiese că nu fusese îngenunchiat cu totul; că avea la dispoziție mijloace de a-și făuri arme și locuri ferite pentru a primi pe dezertori, unde autoritățile militare romane nu puteau pătrunde să-i aresteze”.

(Constantin C. Petolescu, *Decebal, regele dacilor*)

Cerințe de nivel minimal:

1. Stabiliți secolul la care se referă sursa A.
2. Identificați, din sursa A, denumirea unei așezări romane înființate pe teritoriul statului dac.

Cerințe de nivel mediu:

1. Identificați, prin compararea surselor A și B, faptul istoric la care se referă cele două surse istorice.
2. Stabiliți o asemănare și o deosebire între acțiunile celor doi conducători militari, precizate în sursele A și B.

Cerințe de nivel maxim:

1. Formulați un punct de vedere referitor la faptul istoric descris în sursele A și B, utilizând câte o informație din fiecare sursă.

2. Formulați un punct de vedere referitor la scopul acțiunilor descrise în sursele A și B, utilizând câte o informație din fiecare sursă.

Varianta a II-a (pentru perioada medievală)

Competențe specifice:

- 1.1. Utilizarea coordonatelor de timp și spațiu în rezolvarea unor situații-problemă;
- 1.2. Analizarea faptelor istorice utilizând coordonate spațio-temporale în contexte diferite;
- 2.1. Prezentarea unei teme istorice prin valorificarea informațiilor oferite de diverse surse.

Sursa A:

„Toți voievozii locali l-au recunoscut pe Basarab (cca 1310-1352) drept suzeran al lor și l-au numit mare voievod, iar autoritatea acestuia s-a întins din Oltenia până în Dobrogea de Nord și sudul Moldovei, adică la gurile Dunării și la Marea Neagră. De aceea, regiunea din nordul gurilor Dunării s-a numit Basarabia, după numele lui Basarab și al dinastiei Țării Românești, începute odată cu el”.

(Ioan-Aurel Pop, *Istoria ilustrată a românilor pentru tineri*)

Cerințe de nivel minimal:

1. Stabiliți secolul la care se referă sursa A.
2. Precizați, din sursa A, denumirea unui spațiu istoric din sudul Carpaților Meridionali.

Cerințe de nivel mediu:

1. Pe baza informațiilor din sursa A, identificați cele două regiuni istorice românești care se învecinau cu Țara Românească în partea de nord-est a acesteia.
2. Formulați câte o frază cu caracter istoric pentru fiecare regiune istorică românească identificată în cadrul exercițiului anterior.

Cerințe de nivel maxim:

1. Organizați informațiile istorice oferite de sursa A, conform următoarelor cerințe:
 - a. denumirea unei funcții politice;
 - b. un element specific raporturilor de vasalitate din perioada medievală;
 - c. un termen care atestă continuitatea de conducere politică a unui stat medieval;
2. Alcătuiți un scurt text (trei-patru fraze) cu caracter istoric, în care să utilizați cei trei termeni istorici identificați în cadrul exercițiului anterior.

Varianta a III- a (pentru perioada modernă)

Competențe specifice:

- 1.1. Utilizarea coordonatelor de timp și spațiu în rezolvarea unor situații-problemă.
- 1.2. Analizarea faptelor istorice utilizând coordonate spațio-temporale în contexte diferite.
- 2.2. Argumentarea unei opinii referitoare la un fapt istoric prin utilizarea informațiilor provenite din diferite surse.

Sursa A.

Până în 1863, [Al. I. Cuza] s-a preocupat îndeosebi de problemele unificării și centralizării administrației, finanțelor, armatei, justiției [...]. Din octombrie 1863, și până în ianuarie 1865, Cuza a încredințat conducerea țării unui guvern, condus de Mihail Kogălniceanu, adeptul unor reforme interne radicale. În decembrie 1863, a fost adoptată legea secularizării averilor mănăstirești (...), prin care un sfert din teritoriul țării reintră în circuitul economic național. Apoi, în primăvara anului 1864, guvernul a adus în discuție legea agrară, propunând împrumutarea clăcașilor, cu despăgubire, pe loturile pe care le aveau în folosință. Legea rurală a fost promulgată imediat fiind urmată de o nouă Constituție numită Statutul Dezvoltător al Convenției de la Paris, din august 1858.”

(Vlad Georgescu, *Istoria românilor de la origini până în zilele noastre*)

Sursa B.

„Sătenilor! Îndelungata voastră așteptare, marea făgăduință, dată vouă de Înaltele Puteri ale Europei prin articolul 46 al Convenției, interesul Patriei, asigurarea proprietății funciare și dorința cea mai vie s-au îndeplinit. Claca este desființată pentru de-a pururea și de astăzi voi sunteți proprietari liberi pe locurile supuse stăpânirii voastre (...). De astăzi, voi sunteți stăpâni pe brațele voastre; voi aveți o părticică de pământ, proprietate și moșie a voastră, de astăzi voi aveți o patrie de iubit și de apărat.”

(*Proclamația domnului Alexandru Ioan Cuza către sătenii clăcași*)

Cerințe de nivel minimal:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A.
2. Menționați o categorie socială la care se referă atât sursa A, cât și sursa B.

Cerințe de nivel mediu

1. Precizați, din sursa A, o inițiativă a puterii executive din statul român modern, în perioada 1863-1865.
2. Identificați, în sursa B, o consecință a aplicării legii rurale în statul român modern condus de Alexandru Ioan Cuza

Cerințe de nivel maxim

1. Formulați un punct de vedere referitor la consolidarea statului român modern, utilizând o informație din sursele istorice date.
2. Formulați un punct de vedere referitor la legea secularizării averilor mănăstirești și susțineți acest punct de vedere cu două informații selectate din sursa A.

Varianta a IV-a (pentru perioada postbelică)

Competențe specifice

- 1.2. Analizarea faptelor istorice utilizând coordonate spațio-temporale în contexte diferite;
- 2.1. Prezentarea unei teme istorice prin valorificarea informațiilor oferite de diverse surse.
- 2.2. Argumentarea unei opinii referitoare la un fapt istoric prin utilizarea informațiilor provenite din diferite surse.

Sursa A

„Greva minerilor din 1977 din Valea Jiului a fost cea mai importantă sfidare lansată de un grup de muncitori puterii comuniste din România. [...] Scânteia grevei a constituit-o legea din iulie 1977 care desființa pensiile de invaliditate pentru mineri și ridica vârsta de pensionare de la 50 la 55 de ani. În semn de protest față de această hotărâre, minerii de la Lupeni au hotărât să intre în grevă. [...] Se cerea reducerea zilei de muncă de la 8 ore la 6 ore, [...] locuri de muncă pentru soțiile și fiicele minerilor, recrutarea unui personal medical competent [...] și prezentarea obiectivă a grevei de către mijloacele de informare în masă. [...] În ciuda promisiunilor lui Ceaușescu, Valea Jiului a fost declarată "zonă închisă", [...] iar Securitatea a început reprimările.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, S.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

Sursa B

„În lumina admirației lui Ceaușescu pentru Stalin, nu este surprinzător faptul că politica economică a fost caracterizată de obsesia pentru industrializare și opoziția totală față de orice formă de proprietate privată. În consecință, Ceaușescu a fost cu atât mai iritat de faptul că promotorul reformelor economice în blocul răsăritean, în 1985, avea să fie noul lider al Uniunii Sovietice, Mihail Gorbaciov, și ca atare, la ședința Comitetului Central al Partidului Comunist din noiembrie 1985, și-a exprimat opoziția față de schimbare.”

(D. Deletant, *România sub regimul comunist*)

Nivel minimal

1. Menționați secolul la care se referă sursele A și B.
2. Mihail Gorbaciov avea să fie noul lider al Uniunii Sovietice în anul:
a. 1977 b. 1985 c. 1989

Nivel mediu

1. Precizați, din sursa A, două cauze ale declanșării grevei minerilor din Valea Jiului.
2. Identificați, pe baza sursei B, un motiv care a provocat nemulțumirea lui Ceaușescu.

Nivel maximal

1. Prezentați o caracteristică a regimului comunist din România, utilizând informațiile oferite de sursele A și B
2. Formulați un punct de vedere referitor la politica economică promovată de Nicolae Ceaușescu în România utilizând două informații din sursa B.

În clasa de elevi, la ora de Istorie, la un moment dat, oricare dintre elevi poate manifesta, din diferite motive, **dificultăți în învățare**. În acest context, **activitățile de învățare remedială** reprezintă un impact semnificativ în parcursul educațional al fiecărui elev. Educația remedială este necesară, deoarece, prin intermediul acestor activități specifice, elevii sunt îndrumați și sprijiniți de către profesorul de istorie pentru a traversa acele situații de învățare percepute de ei ca fiind obstacole educaționale.

Propunem următoarele activități de învățare pentru remediere și recuperare corespunzătoare competențelor specifice precizate în programa de istorie pentru clasa a VIII-a:

Competența specifică, conform programei de Istorie pentru clasa a VIII-a	Activități de învățare propuse pentru remediere și recuperare
1.1. Utilizarea coordonatelor de timp și spațiu în rezolvarea unor situații-problemă	<ul style="list-style-type: none">✓ identificarea unor ani, secole, perioade istorice în cadrul unor surse istorice;✓ precizarea denumirilor unor spații istorice identificate în surse istorice;✓ organizarea unor axe cronologice ale unor fapte istorice extrase din cadrul unor surse istorice;✓ descoperirea ghidată a unor informații istorice care se regăsesc în cadrul unor hărți istorice;✓ completarea denumirilor unor spații istorice pe un suport cartografic simplu, realizat de profesor în mod adecvat;✓ descrierea ghidată a unor caracteristici observabile în cadrul unor imagini – surse istorice.
1.2. Analizarea faptelor istorice utilizând coordonate spațio-temporale în contexte diferite.	<ul style="list-style-type: none">✓ identificarea unor asemănări și deosebiri dintre două fapte istorice prezentate în surse istorice diferite;✓ formularea de enunțuri cu caracter istoric prin utilizarea unor coordonate spațio-temporale descoperite de elevi în cadrul unei/unor surse istorice;✓ investigarea a două surse istorice care oferă informații istorice, din perspective diferite, despre același fapt istoric.
2.1. Prezentarea unei teme istorice prin valorificarea informațiilor oferite de diverse surse	<ul style="list-style-type: none">✓ organizarea informațiilor istorice oferite de una-două surse istorice, în funcție de anumite criterii de specificitate elaborate adecvat de către profesor;✓ realizarea unui scurt text cu caracter istoric (trei-patru fraze) având în vedere un plan de idei minimal stabilit de către profesor;✓ realizarea unui scurt text cu caracter istoric (trei-patru fraze) având în vedere utilizarea a trei-patru termeni istorici identificați în prealabil în surse istorice.
2.2. Argumentarea unei opinii referitoare la un fapt istoric prin utilizarea informațiilor provenite din diferite surse.	<ul style="list-style-type: none">✓ identificarea unor trăsături ale unui personaj istoric din cadrul unei surse istorice;✓ formularea unui punct de vedere referitor la un fapt istoric din cadrul unei surse istorice și susținerea acestuia cu una-două informații concrete din cadrul sursei istorice respective.

Exemplificarea unei activități de evaluare:

Pasul 1: se stabilesc competențele specifice, având în vedere caracterul remedial al activității, precum și gradul de continuitate în evaluarea acestor competențe, de la clasa a VIII-a la clasa a IX-a.

Competențe specifice:

- 1.1. Utilizarea coordonatelor de timp și spațiu în rezolvarea unor situații-problemă.

1.2. Analizarea faptelor istorice utilizând coordonate spațio-temporale în contexte diferite.

Pasul 2: se identifică în cele două programe școlare (cea pentru clasa a VIII-a și cea pentru clasa a IX-a) un conținut parcurs în clasa a VIII-a și dezvoltat în clasa a IX-a

Conținutul utilizat din clasa a VIII-a: Etnogeneza românească.

Conținutul utilizat din clasa a IX-a: Formarea poporului român și a limbii române.

Pasul 3: se formulează itemi cu caracter de dificultate graduală, având în vedere corespondența corectă dintre competență, conținut și cerință

Competența specifică 1.1.

- I. Localizați pe hartă spațiul istoric al formării poporului român și limbii române.

Competența specifică 1.2.

- II. Stabiliți, prin trasarea unor săgeți, corespondența dintre următoarele evenimente istorice și reperi cronologici:

Evenimentul istoric	Reper cronologic
	101 d.Hr.
Părăsirea Daciei de către romani	106 d.Hr.
Cucerirea Daciei de către romani	271/274
Trecerea slavilor la sud de Dunăre	Secolele VII-VIII
Încheierea etnogenezei românești	602

Sau se pot alege itemi obiectivi de tip grilă:

- III. Alegeți răspunsul corect pentru următoarele enunțuri:

1. Dacia romană a fost părăsită în timpul împăratului:

- a) Traian
- b) Aurelian
- c) Constantin cel Mare
- d) Dioclețian

2. Slavii trec la sud de Dunăre începând cu anul:

- a) 600
- b) 313
- c) 595
- d) 602

3. Procesul de formare al poporului român și al limbii române s-a încheiat în secolele:

- a) VI-VII
- b) V-VI
- c) VIII-IX
- d) VII-VIII

Recomandări pentru proiectarea unui test de evaluare inițială

- ✓ se analizează cele două programe școlare în vigoare pentru disciplina Istorie, la clasele a VIII-a și a IX-a;
- ✓ se stabilesc trei-patru competențe specifice a căror evaluare s-a realizat în clasa a VIII-a și se continuă în clasa a IX-a;
- ✓ se recomandă utilizarea itemilor obiectivi și semiobiectivi;
- ✓ se utilizează, în formularea fiecărui item, un limbaj adecvat vârstei elevilor;
- ✓ se precizează, pentru fiecare item, punctajul acordat;
- ✓ se realizează ordonarea cerințelor și a itemilor în cadrul testului în mod gradual, din punct de vedere al nivelului de dificultate impus de rezolvarea acestora;
- ✓ se stabilește durata rezolvării testului la 45 de minute;
- ✓ se elaborează baremul de evaluare și de notare;
- ✓ se realizează, pentru fiecare item, o schemă de notare care are criteriile de evaluare pentru nivelul minimal, mediu și maxim.

Un exemplu în acest sens poate fi constituit din primele două cerințe ale subiectului I din cadrul testului de evaluare inițială propus anterior:

SUBIECTUL I

(6 puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„După primul război (101-102), care dusese doar la o victorie parțială a Romei, Decebal s-a declarat, de formă, supus al romanilor, dar era cu gândul la răzbunare. Nici împăratul nu-și făcea visuri de pace. El a poruncit arhitectului Apollodor din Damasc să proiecteze și să înalțe un pod peste Dunăre, la Drobeta. Va fi una dintre cele mai grandioase construcții ale Antichității, urmele podului fiind încă vizibile și azi în sud-vestul României, pe malul Dunării. Pe acest pod și pe altele, de vase, armata romană de circa 150000 de ostași a înaintat în anul 105 d. Hr. din mai multe direcții și a asediat apoi Sarmizegetusa, capitala țării. La începutul verii anului 106, lipsită de apă și înfometată, cetatea se predă în mâinile romanilor și este distrusă.”

(Ioan Aurel Pop, *Istoria ilustrată a românilor pentru tineri*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa dată; **2 puncte**
2. Menționați capitala statului dac, precizată în sursa dată. **2 puncte**

Barem de evaluare și de notare

SUBIECTUL I

(6 puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: secolul al II-lea
2. **2 puncte** pentru răspunsul: Sarmizegetusa

Asocierea dintre competențele specifice, subiecte și itemi:

Subiectul	Itemi	Competența specifică
I	1	1.1.
	2	1.1.

Descriptori de performanță

Subiectul	CS	Nivel maxim	Nivel mediu	Nivel minim
I	1.1.	Rezolvă sarcina corect	Rezolvă sarcina cu mici erori care țin de: identificarea perioadelor istorice în cadrul unor surse istorice	Rezolvă sarcina parțial, având lacune în: – identificarea informațiilor referitoare la spațiu/timp în surse istorice